

DEN
NATIONALE
SCENE

AV MÅNESKINN
GROR DET
INGENTING

SKOLEMATERIELL

Kort om handlingen

Om Torborg Nedreaas og romanen
«Av måneskinngro det ingenting»

Refleksjonsoppgaver

Bilder fra oppsetningen i 2024 i Malersalen på Den Nationale Scene. Foto: Sebastian Dalseide

KORT HANDLINGSREFERAT

På jernbanestasjonen i Bergen møter en mann en ukjent kvinne med rød koffert. Han inviterer henne hjem, og i løpet av natten deler hun sin livshistorie. Hun forteller særlig om forholdet til Johannes, en lærer hun forelsker seg i som ung, og som svikter henne gjentatte ganger.

Gjennom fortellingen avdekkes et liv levd i skyggen, med stjalne øyeblikk av lykke som brutalt knuses av virkeligheten og samfunnets fordømmelse. Stykket er en rå skildring av et kvinneliv, og en refleksjon over ansvar, frihet og behovet for varme og verdighet.

OM TORBORG NEDREAAS OG ROMANEN «AV MÅNESKINN GROR DET INGENTING»

Torborg Nedreaas (1906–1987) var en norsk forfatter med sterk tilknytning til Bergen, hvor hun ble født og bodde store deler av livet. Hun vokste opp i arbeiderklasse miljøer og beskrev ofte klasseforskjeller, fattigdom og kvinners livsvilkår i sine tekster. Bergen og bydelen Møhlenpris, som hun omdøpte til «Sølverstad» i bøkene om Herdis, er tydelig til stede i hennes litterære univers.

Nedreaas debuterte med novellesamlingen «Bak skapet står øksen» i 1945, og ble raskt kjent som en modig og kontroversiell forfatter. Hun skrev om temaer som var tabubelagt i samtiden, blant annet tyskerjenter, seksualitet og abort. Hun var politisk engasjert, tilknyttet kommunistpartiet, og aktiv i debatter om kvinnens plass i samfunnet.

Romanen Av måneskinn gror det ingenting (1947)

Romanen ble en brannfakkell i sin samtid. Boken ble kjent for sin realistiske og brutale skildring av abort, noe som aldri før var skrevet om i norsk litteratur.

Romanen ble lenge feillest som et innlegg for fri abort, men budskapet er mer komplekst: Nedreaas argumenterer for kvinners rett til å få de barna de ønsker, og for retten til å leve et liv med verdighet og frihet. Boken er blitt en klassiker og har blitt dramatisert og diskutert i flere generasjoner.

Sjanger og litteraturhistorisk plassering

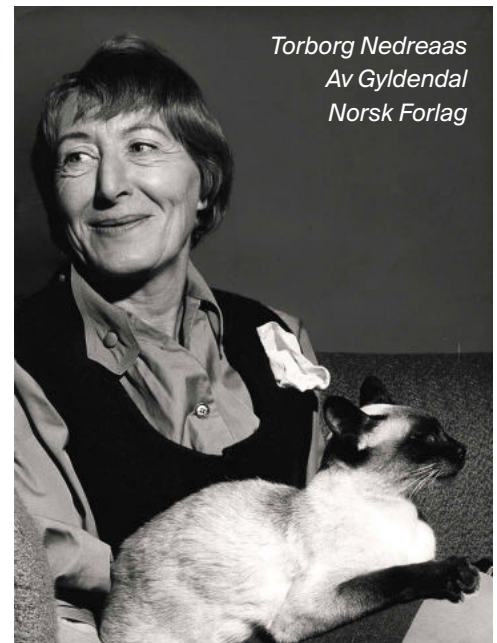
«Av måneskinn gror det ingenting» regnes som en psykologisk og sosialrealistisk roman, med elementer av modernisme. Den har en monologisk form og en rammefortelling som minner om den amerikanske short story-tradisjonen. Nedreaas var også en viktig bidragsyter til utviklingen av den moderne norske novellen.

Andre kjente verk i samme sjanger:

Kristin Lavransdatter av Sigrid Undset – om kvinneliv og moral

Et dukkehjem av Henrik Ibsen – om kvinnens rolle og frigjøring

Alberte og Jakob av Cora Sandel – om oppvekst og kvinnelig identitet

Aktualitet i dag

Torborg Nedreaas' forfatterskap har fått fornyet interesse de siste årene. Hennes politiske og feministiske perspektiver oppleves som relevante i dagens samfunn, og flere av bøkene hennes er blitt nyutgitt. Hun regnes nå som en av de viktigste etterkrigsforfatterne i Norge.

Refleksjonsoppgaver

Oppgave 1 Hva slags samfunnskritikk kommer til uttrykk i romanen «Av måneskinn gror det ingenting?»

Oppgave 2 Hvordan tror du romanen ble mottatt da den kom ut i 1947? Hva ville vært annerledes i dag?

Oppgave 3 Hva slags livssituasjoner og følelser tror du mange kan kjenne seg igjen i, selv om romanen er over 75 år gammel?

Hva betyr tittelen?

Tittelen «Av måneskinn gror det ingenting» er både poetisk og tankevekkende. Måneskinnet kan symbolisere det vakre, det drømmende og det uvirkelig, men også det kalde og det stille. I kontrast til sollys, som gir varme og liv, antyder tittelen at skjønnhet alene ikke er nok til å skape vekst eller endring.

I teaterstykket og romanen av Torborg Nedreaas brukes uttrykket som en metafor for at vakre ord og drømmer kan ikke erstatte trygghet og menneskelig nærhet. Tittelen inviterer oss til å tenke over hva som virkelig gir mening og vekst i livet, og hva som bare er illusjon.

Refleksjonsoppgaver

Oppgave 4 Hva tror du Torborg Nedreaas mener med uttrykket «Av måneskinn gror det ingenting»?

Oppgave 5 Hvordan kommer dette til uttrykk i stykket og i hovedpersonens liv?

Oppgave 6 Hva tenker du at et menneske trenger for å "gro"?